

Amb el suport de:

Fundació
"SA NOSTRA"

ATLES DELS AUCELLS NIDIFICANTS DE MALLORCA

INSTRUCCIONS GENERALS

Per a fitxar i remetre la informació que poguem recollir al camp utilitzarem dos tipus de fitxa. De cada una de les observacions que realitzem n'hem de fer una FITXA D'OBSERVACIÓ. Al final de la temporada, resumirem les observacions realitzades a cada quadrícula de 5x5 km i omplirem la FITXA DE QUADRÍCULA.

FITXA D'OBSERVACIÓ

OBSERVADOR/A: No ens hem d'oblidar d'identificar-nos de manera completa (inclòs el segon llinatge) en totes les fitxes. Això facilitarà la resolució de dubtes.

ESPÈCIE: Anotarem el nom científic de l'espècie, i a continuació també el nom popular que utilitzem habitualment.

DATA: Les dades s'han de recollir sobre tot entre els mesos de març i juliol, prioritant els mesos d'abril, maig i juny. Evidentment aquestes dates són orientatives, ja que hi ha espècies que comencen abans o després, i caldrà adaptar les dates a les característiques ecològiques de les espècies que es recerquin.

CODI DE REPRODUCCIÓ: Amb aquest codi d'una o dues lletres indicarem el tipus d'observació que hem realitzat. Els codis s'agrupen en diferents categories de nidificació: possible (V), probable (MC, T, CN, PI) i segura (CD, NU, J, AM, AE, N, P). Hi ha dos codis per a observacions que no són de nidificació (M, E), però que pot ésser interessant recollir. Evidentment sempre és millor aconseguir codis de nidificació segura per a les diferents espècies presents a cada quadrícula, però també és cert que és millor disposar de dades de nidificació probables o possibles que no disposar-ne de cap. Per això no hem de menysprear observacions de codi V o MC: millor enregistrar-les i després, si hi ha oportunitat, ja millorarem la informació amb codis de nidificació segura. Si no estam segurs de a quin tipus de codi correspon la nostra observació, l'explicarem a la casella d'informació complementària. Els diferents codis de reproducció són aquests:

V: espècie detectada en època i hàbitat adequats. En aquesta categoria inclourem **només** els aucells **adults que sospitem poden estar criant a la quadrícula**. Molta atenció a espècies que observem sedimentades, a vegades fins i tot cantant, en medis aparentment òptims però que la major part de les vegades són exclusivament migrants. Aquest és el cas del busqueret de batzer (*Sylvia communis*), de l'ull de bou (*Phylloscopus collybita*), del matamosques negre (*Ficedula hypoleuca*), del cagamànec (*Saxicola rubetra*) o de la primavera (*Oenanthe oenanthe*), entre altres, aucells que durant la migració es detecten habitualment sense que moltes vegades hi acabin criant. Abans d'incloure qualsevol d'aquestes espècies com a possibles reproductors ens hem d'assegurar que hi ha altres indicis que poden estar criant a la zona, no només la seva presència, ja que en cas contrari podem falsejar la seva àrea de cria.

MC: mascle cantant amb persistència. Molta atenció a espècies com els busquerets i ulls de bou que poden cantar durant la migració en localitats on no crien. **L'exclusiva detecció d'un auell cantant de forma ocasional no és prova suficient de la seva probable reproducció a la zona si no es disposa d'observacions continuades o altres indicis que facin pensar en la reproducció.**

T: auell amb territori establert. Inclou lluites o persecucions entre mascles o atacs a altres espècies.

F: festeig o còpules.

CN: construcció de niu.

PI: femella o mascle amb placa incubatriu plenament desenvolupada.

CD: comportament de distracció de predadors.

NU: niu amb signes d'haver estat utilitzat durant l'any en curs.

J: juvenils coa-curts i amb vol inexpert. Aquesta categoria **només** inclou els aucells coa-curts i de vol encara inexpert que amb tota seguretat han nascut a la zona. Sovint es detecten encalçant els adults en demanda d'aliment. **Qualsevol jove que voli correctament, malgrat hagi pogut haver nascut a la quadrícula, ha d'esser rebutjat d'aquesta categoria, davant la possibilitat que també pot d'haver-se dispersat des de quadrícules veïnes.**

AM: adults duent menjar al bec o sacs fecals. Molta atenció amb els aucells que observem amb menjar al bec, ja que en ocasions s'interpreten com a reproduccions segures observacions d'aucells que només estan alimentant-se.

AE: adults entrant i sortint d'un lloc, en circumstàncies que indiquen que es tracta d'un niu, quan la inspecció directa resulta complicada (forats, nius artificials, etc)

N: niu amb ous o aucell covant.

P: niu amb polls o polls nidífugs.

M: espècie exclusivament migrant. Espècie detectada durant les prospeccions però que segurament és exclusivament migrant a la quadrícula.

E: espècie estiuejant. Espècie present durant el període reproductor, però que l'observador considera que no cria a la quadrícula. Aquest és el cas d'espècies dispersives (per exemple les gavines, entre d'altres), que poden alimentar-se lluny de les colònies de cria o romandre lluny d'aquestes mentre no adquireixen la maduresa sexual.

QUADRÍCULA: El nou atlas mostrarà la distribució de les espècies nidificants fent servir una retícula de 5x5 km. Per a nomenar a cada un d'aquestes quadrícules de 5x5 utilitzarem dos elements: el quadrat de 10x10 km i la zona.

Quadrat 10x10: És cada un dels quadrats de 10x10 quilòmetres del reticle UTM (línies més gruixades als mapes d'escala 1:50.000 o 1:25.000). Els noms adoptats són els assignats al projecte de Seguiment d'Aucells Comuns (SAC). Adjuntam un mapa amb els noms corresponents.

Zona: És cada una de les quadrícules de 5x5 km que resulta de dividir per 4 un quadrat de 10x10 km. A cada una de les quadrícules de 5x5 km se'ls assigna una lletra, A, B, C o D, d'esquerra a dreta i d'adalt a abaix.

Adjuntam un exemple gràfic de com referenciar correctament cada observació.

LOCALITAT: Aquí cal posar el nom de la finca o del lloc, i també el nom del municipi al qual pertany.

UTM 1x1: No és imprescindible, però sempre que sigui possible les observacions seran referenciades amb coordenades UTM d'1x1 km. Aquestes coordenades les trobarem als marges dels plànols cartogràfics. Adjunt mostram un exemple de com referenciar correctament una quadrícula UTM 1x1 km.

BIOTOP: Indica l'entorn natural en que s'ha fet l'observació: alzinar, pinar, garriga baixa, carritxar, torrent, conreu arbrat, nucli urbà, etc.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA: En aquest apartat podem explicar tot allò que considerem necessari, com per exemple la ubicació del niu, el número d'ous o polls, o els detalls de l'observació quan no tenim clar quin codi de reproducció assignar.

CONSIDERACIONS GENERALS:

Visitar tots els hàbitats: . Si ens encarregam de la prospecció a fons d'una quadrícula hem d'intentar visitar tots els hàbitats presents, amb la finalitat de detectar el màxim nombre d'espècies i els seus indicis de cria a la quadrícula.

Reclams: Durant la prospecció d'una quadrícula, en cas que ho considerem necessari, podem utilitzar gravacions amb reclams d'espècies poc detectables, per afavorir-ne la localització. En aquest cas, però, és imprescindible cessar en la nostra activitat tant bon punt haguem confirmat la presència de l'espècie per evitar molèsties

innecessàries als aucells.

Coloms: Tots els coloms salvatges (que no criïn dins un colomer), de qualsevol morf o varietat, tant si nien en penya-segats com en edificis, seran considerats al present Atlas com a *Columba livia*, i, per tant, han de ser inclosos com a tals a qualsevol fitxa.

Altres espècies conflictives: S'ha d'anar amb molt de compte amb les espècies conflictives i garantir que estam identificant plenament cada un dels aucells. Hem de vigilar que espècies minoritàries no ens quedin emmascarades per altres de majoritàries. La falzia pàl·lida (*Apus pallidus*) a vegades passa desapercebuda on abunda la falzia (*Apus apus*), els busquerets (*Sylvia spp.*) no sempre es deixen observar prou temps, etc, pel que sempre hem d'intentar identificar plenament tots els exemplars d'aquelles espècies susceptibles de ser confoses amb una altra.

Exòtics: Hem de tenir en compte també les espècies d'origen exòtic que actualment nidifiquen forma espontània a Mallorca, i que per tant han de ser incloses a les fitxes.

Alerta a desaprofitar informació: És molt important que s'enviïn totes les dades que es tinguin del període de mostreig (fins i tot de les espècies més comunes) de quantes quadrícules es tengui informació, ja que poden ser de gran importància per definir l'estatus d'algunes espècies en moltes quadrícules.

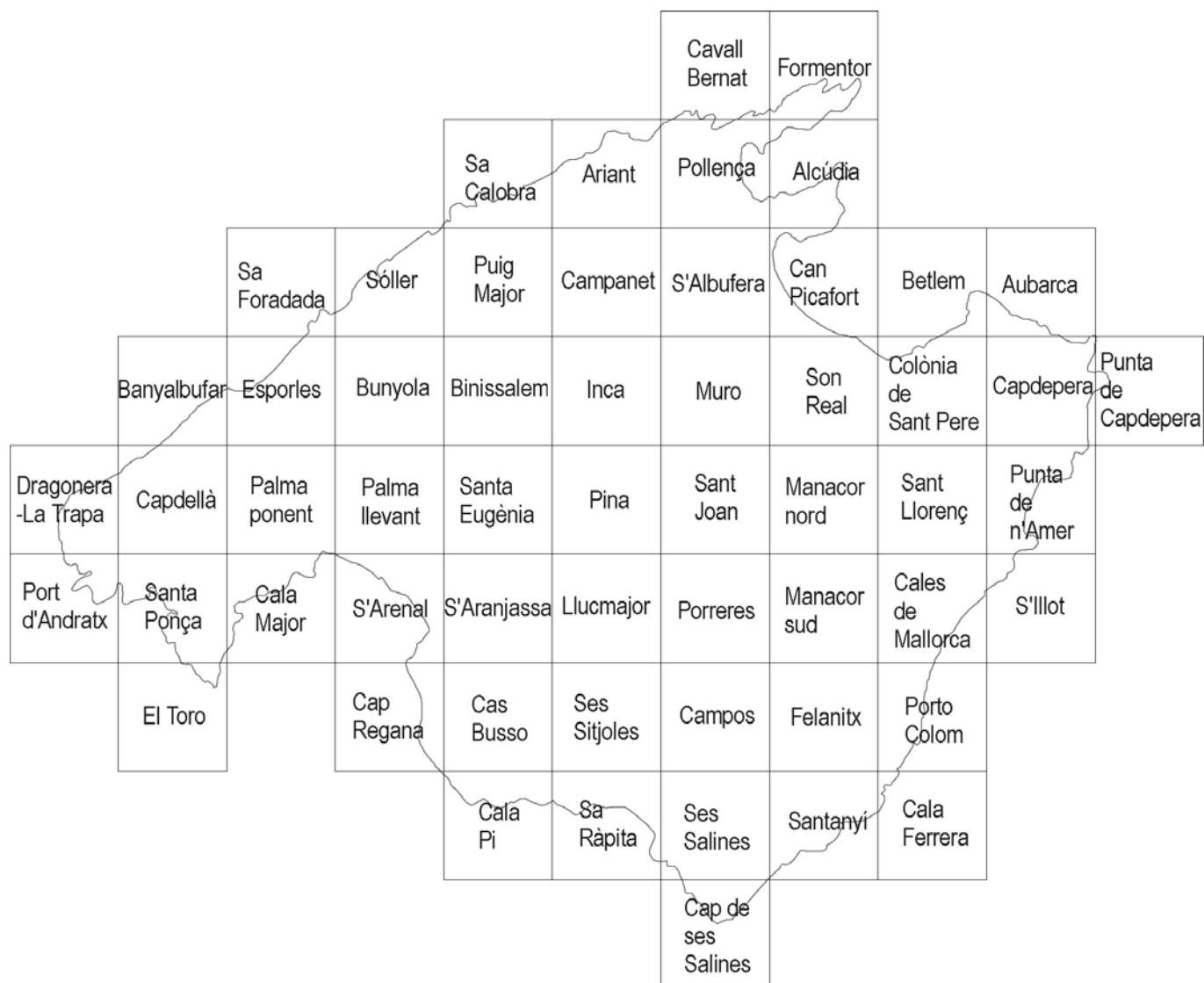
FITXA DE QUADRÍCULA

Aquesta fitxa s'ha d'omplir una vegada hagi finalitzat la recollida de fitxes de nidificació de la temporada de cria, i serveix per resumir part de la informació recollida en els fitxes d'observació.

ESTIMES POBLACIONALS DELS EFECTIUS TOTALS DE LA QUADRÍCULA DE 5X5 KM: Per a cada espècie s'ha de fer una estima intuïtiva del total de parelles que creim que nien dins la quadrícula de 5x5 km. Amb aquest fi, utilitzeu els codis següents: **I:** 1-9 parelles, **II:** 10-99 parelles, **III:** 100-999 parelles, **IV:** 1.000 o més. **En el cas dels rapinyaires, dels aucells colonials i de les espècies rares a la quadrícula (qualsevol espècie amb menys de 10 parelles a la quadrícula), és necessari incloure el nombre total aproximat (o exacte, si se sap) de parelles presents a la quadrícula de 5x5 km.**

DARRERA DATA D'OBSERVACIÓ: Malgrat poguem tenir evidències de cria, fins i tot, del mes d'agost, la **data de la darrera cita** sempre serà la darrera observació per a cada espècie entre l'1.III i el 15.VII. És imprescindible la inclusió de la data de la darrera cita per a qualsevol espècie migratòria, fins i tot les que efectuen moviments de petita mida, i molt recomanable per a la resta ja que en molts casos resulta molt difícil discernir entre les espècies estrictament migratòries de les reproductores o estiuejants. La darrera observació pot ser clau per aclarir els dubtes.

Noms dels quadrats de 10x10 km utilitzats al Seguiment d'Aucells Comuns (SAC).

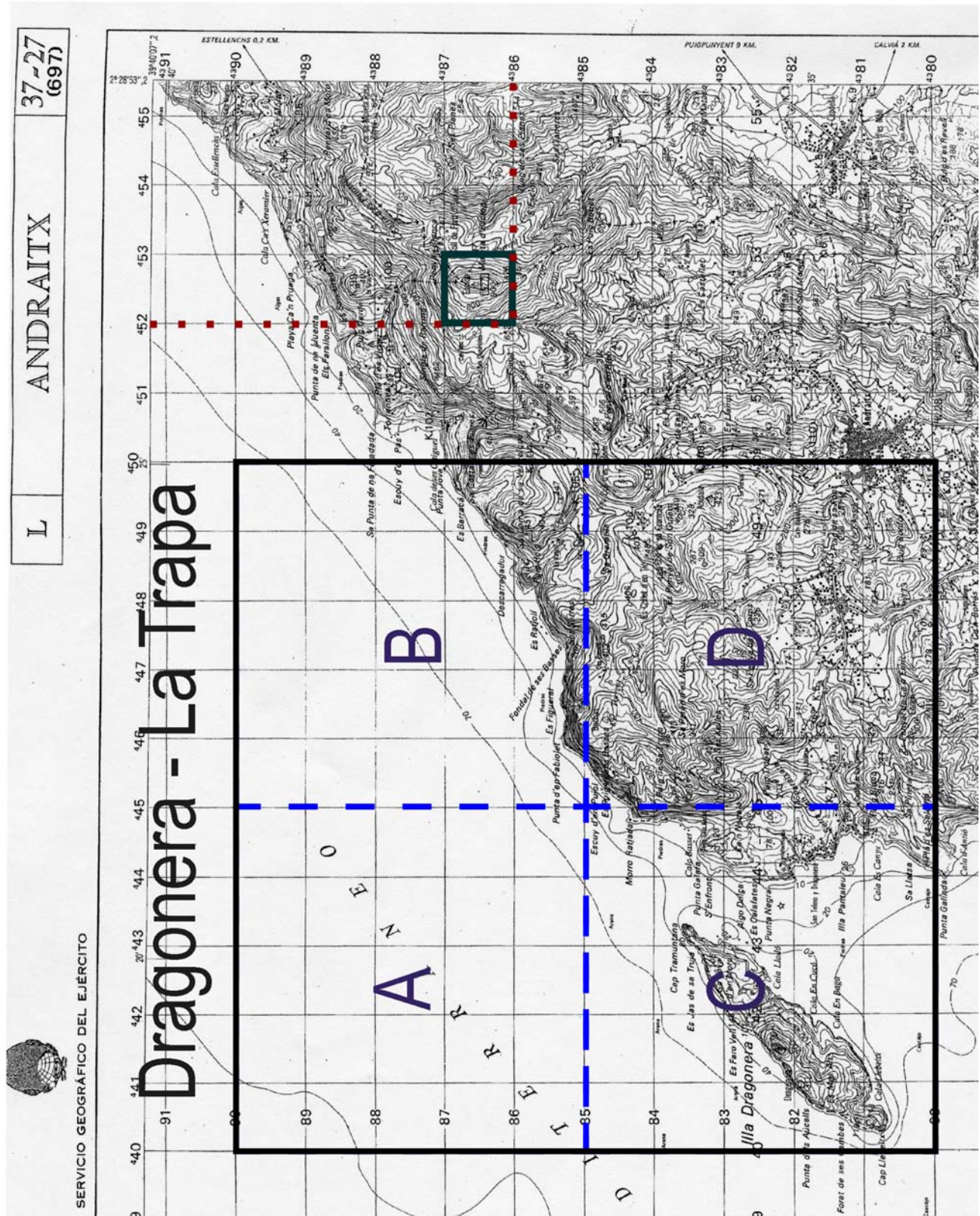

Com citar una quadrícula de 5x5:

Al següent gràfic s'explica com referenciar correctament una quadrícula de 5x5 km. Una dada de nidificació a Sa Dragonera s'ubicaria dins la zona C del quadrat 10x10 de Dragonera-La Trapa. Així doncs, la referenciem com "Dragonera-La Trapa / C". Una observació feta a s'Arracó la referenciem com "Dragonera-La Trapa / D".

Com referenciar una quadrícula UTM 1x1 km:

Si volem referenciar s'Esclop, situat dins el quadret petit que hem dibuixat, donarem les coordenades del punt inferior-esquerre del quadret d'1x1 km. Per això anirem a cercar primer els 3 números de la coordenada horitzontal (x), indicats normalment a la part superior i inferior del mapa (en aquest cas 452) i a continuació anirem a cercar els quatre números de la coordenada vertical (y), seguint el mateix procediment (4386). Així, el quadrat 1x1 km que conté s'Esclop és el 452 – 4386.

Atles dels aucells nidificants de Mallorca

Observador

Espècie

Data Codi

Quadrat 10x10 Zona

Localitat

UTMx 1x1 UTMy 1x1

Biotop

Informació complementària

Ubicació niu

Núm. Ous

Núm. Polls

Altra informació

Atles dels aucells nidificants de Mallorca

Observador

Espècie

Data Codi

Quadrat 10x10 Zona

Localitat

UTMx 1x1 UTMy 1x1

Biotop

Informació complementària

Ubicació niu

Núm. Ous

Núm. Polls

Altra informació

Atles dels aucells nidificants de Mallorca

Observador

Espècie

Data Codi

Quadrat 10x10 Zona

Localitat

UTMx 1x1 UTMy 1x1

Biotop

Informació complementària

Ubicació niu

Núm. Ous

Núm. Polls

Altra informació

Atles dels aucells nidificants de Mallorca

Observador

Espècie

Data Codi

Quadrat 10x10 Zona

Localitat

UTMx 1x1 UTMy 1x1

Biotop

Informació complementària

Ubicació niu

Núm. Ous

Núm. Polls

Altra informació

Amb el suport de:

Fundació
"SA NOSTRA"

ATLES DELS AUCELLS NIDIFICANTS DE MALLORCA
Temporada 2005

FITXA DE QUADRÍCULA

QUADRAT 10x10 km:

ZONA (A, B, C, D):

OBSERVADOR/A

NOM I LLINATGES:

ADREÇA:

TELÈFON:

CODI POSTAL I LOCALITAT:

CORREU ELECTRÒNIC:

En aquesta fitxa heu de resumir les observacions d'auells realitzades en època reproductora durant visites a qualsevol quadrícula de 5 x 5 km. Podeu enviar informació de tantes quadrícules com vulgueu; l'única condició és omplir només una fitxa per quadrícula i any. Per a cada espècie, anoteu el codi de reproducció més alt que hagueu registrat i la vostra apreciació de l'abundància en forma d'estima poblacional.

CODIS DE REPRODUCCIÓ

V: espècie detectada en època i hàbitat adequats.

MC: mascle cantant amb persistència.

T: auell amb territori establert.

F: festeig o còpules.

CN: construcció de niu.

PI: femella o mascle amb placa incubatriu.

CD: comportament de distracció de predadors.

NU: niu amb signes d'haver estat utilitzat durant l'any en curs.

J: només juvenils coa-curts i amb vol inexpert.

AM: adults duent menjar al bec o sacs fecals.

AE: Adults entrant i sortint d'un niu.

N: niu amb ous o auell covant.

P: niu amb polls o polls nidífugs.

M: espècie detectada però que segurament és exclusivament migrant.

E: espècie present durant el període reproductor però que segurament no cria

DATA DE LA DARRERA CITA

Darrera observació per a cada espècie entre l'1.III i el 30.VI

ESTIMES POBLACIONALS DELS EFECTIUS TOTALS DE LA QUADRÍCULA DE 5 X 5 KM

Per a cada espècie s'ha de fer una estima del total de parelles que pensau que nidificaven dins la quadrícula de 5 x 5 km:

I: 1-9 parelles

II: 10-99 parelles

III: 100-999 parelles

IV: 1.000 o més parelles

En el cas dels rapinyaires, dels auells colonials i de les espècies rares (qualsevol espècie amb menys de 10 parelles a la quadrícula), és necessari incloure el nombre total aproximat (o exacte si se sap) de parelles presents a la quadrícula de 5 x 5 km.

(a la part de darrera teniu la taula)

